

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BİRLEŞMİŞ
MİLLETLER DÜNYA GIDA PROGRAMI ARASINDA TEMEL
ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN**

(Resmî Gazete ile yayımı: 6.8.2003 Sayı: 25191)

Kanun No
4972

Kabul Tarihi
1.8.2003

MADDE 1. - 10 Temmuz 2003 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Dünya Gıda Programı Arasında Temel Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihi nde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE BİRLEŞMİŞ MİLLETLER DÜNYA GIDA PROGRAMI
ARASINDA TEMEL ANLAŞMA**

Önsöz

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, bundan böyle "Hükümet" olarak anılacaktır; Birleşmiş Milletler Dünya Gıda Programı, bundan böyle "DGP" olarak anılacaktır;

DGP'nin kurumsal, finansal ve icrai düzenlemelerinin tesis edilmelerine ilişkin, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 1714 (XVI), 2095 (XX), 3348 (XXIX), 3404 (XXX) ve 46/22 sayılı Kararlarının hükümlerine ve Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü Konferansı'nın 1/61, 4/65, 22/75 ve 9/91 sayılı Kararlarına uyarak;

Doğal afet ve benzeri acil durum kurbanlarına insani yardım hususunda Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 43/131 ve 45/100 sayılı Kararlarını anımsayarak;

DGP faaliyetlerinin insani ve gelişim ile ilgili karakterini ve onun dünyada açlık ve yoksullukla mücadeledeki önemli rolünü tanıyarak ve Irak'ta çıkan savaşı takiben DGP'nin Türkiye'deki insani çalışmalarını kolaylaştırmayı arzulayarak;

Her ikisi de DGP'na uygulanabilir olan 13 Şubat 1946 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından kabul edilen Birleşmiş Milletler Ayrıcalık ve Bağışıklıklarına dair Sözleşme ile 21 Kasım 1947 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından kabul edilen İhtisas Teşekküllerinin Ayrıcalık ve Bağışıklıklarına dair Sözleşme ve onun Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü ile ilgili II numaralı Ekini anımsayarak;

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

MADDE I

Tanımlar

Bu Anlaşma'da:

a. "Ülke", Türkiye anlamındadır;

4972

1.8.2003

- b. "İlgili Türk makamları", Türkiye'nin ulusal mevzuatı uyarınca ve bu bağlamda sorumlu olabilecek ulusal makamları ifade eder;
- c. "Taraflar", Hükümet ve DGP'yi ifade eder;
- d. "Birleşmiş Milletler", 26 Haziran 1945 yılında Birleşmiş Milletler Antlaşması ile kurulmuş olan Birleşmiş Milletler anlamındadır;
- e. "GTÖ", Birleşmiş Milletlerin Gıda ve Tarım Örgütü demektir;
- f. "Sözleşme", 13 Şubat 1946 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından kabul edilmiş olan Birleşmiş Milletler Ayrıcalık ve Bağışıklıklarına dair Sözleşme demektir;
- g. "İcra Heyeti", DGP'nin Birleşmiş Milletler ve GTÖ tarafından kurulmuş ve DGP'nin faaliyetlerine hükümetlerarası destek temin etmek ve belirli bir yön vermek ve bu faaliyetleri denetlemekle sorumlu olan İcra Heyeti demektir;
- h. "İcra Direktörü" ifadesi, DGP'nin İcra Direktörü veya onun nam ve hesabına hareket etmek üzere tayin edilmiş herhangi bir memur demektir;
- i. "DGP Temsilcisi" ifadesi, İcra Direktörünü Ülke'de temsil eden DGP memuru demektir;
- j. "Resmi görevler" ifadesi, Taraflarca mutabakata varıldığı üzere, çıkan Irak savaşı muvacehesinde Ülke'de yürütülen insani faaliyetler demektir;
- k. "DGP memurları" ifadesi, 7 Aralık 1946 tarihli Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 76 (1) sayılı ve GTÖ Konferansı'nın 71/59 sayılı kararlarının öngördüğü üzere yerel olarak istihdam edilmiş ve saat ücreti bazında ödeme yapılan personel hariç, komitelerde çalışan veya görevli İcra Direktörü ve Ülke Ofisi'ne atanmış tüm personel ve DGP tarafından istihdam edilmiş uzmanlar demektir;
- l. "Ülke Ofisi" ifadesi, icrai ve idari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla DGP tarafından Ülke içinde kullanılmakta olan herhangi bir yer demektir;
- m. "DGP'nin Malı" ifadesi, DGP'na ait olan veya resmi görevlerini yürütmek amacıyla DGP'nin elinde bulunan veya DGP tarafından yönetilen fonları, gelirleri ve diğer aktifleri de içeren tüm mal varlığı demektir;
- n. "DGP'nin arşivi" ifadesi, DGP'na ait olan veya resmi görevlerini yürütmek amacıyla DGP tarafından elde tutulan tüm kayıtları, yazışmaları, dokümanları, metinleri, bilgisayar kayıtlarını, fotoğrafları ve sinema filmlerini, filmleri ve ses kayıtlarını içerir;
- o. "İletişim", yazılı veya sözlü bilgilerin, imgelerin, sesin veya her bir şekildeki bilginin tel, radyo, uydu, fiber optik veya herhangi bir başka elektronik veya elektromanyetik araçla yayını, iletimi ve alınması demektir.

MADDE II

Tüzel Kişilik ve Toplanma Hürriyeti

Hükümet DGP'nin tüzel kişiliğini ve özellikle:

- i) sözleşme yapmak;
- ii) menkul ve gayrimenkul satın almak ve satmak; ve

4972

1.8.2003

iii) adli işlemler tesis etmek
konularında yetkisini tanır.

2. DGP, resmi görevlerini yürütürken Birleşmiş Milletler'in diğer kuruluşlarına gösterilene eşit düzeyde bir muameleden yararlanacaktır. DGP'nin ismini ve amblemini binalarının, araçlarının, uçaklarının ve gemilerinin üzerinde teşhir etme hakkı olacaktır.

3. Hükümet, DGP'nin Ülke Ofisi dahilinde ve ilgili Türk makamlarının muvafakatiyle Ülke içinde herhangi bir yerde toplantı yapma hakkını tanır.

MADDE III

Ülke Ofisi

1. Hükümet, bu Anlaşma'nın yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ve Anlaşma süresince, binaların kullanım ve işgalini ve Ülke Ofisi'nin faaliyeti için uygun tesislerin kullanımını kolaylaştıracaktır ve bu bağlamda, ilgili Türk makamları Ülke Ofisi'nin güvenliğini ve huzurunu sağlamak için gereken ihtimamı göstereceklerdir.

2. İlgili Türk makamları, gerekli kamu müesseseleri ve hizmetlerinden yararlanmasının temininde Ülke Ofisi'ne yardımcı olacaklardır.

3. DGP tüm olağan onarımlar ile bina ve tesislerin bakım ve muhafazasından sorumludur.

4. Hükümet, Ülke Ofisi'nin masraflarının bir kısmına aynı ve nakdi katkıda bulunabilir. Hükümet'in Ülke Ofisi'nin idari ve işletim masraflarına katkısı, ki bu konu müzakere edilecektir, bu Sözleşme'nin imzalanması üzerine Hükümet ile DGP arasında yapılacak mektup teatisiyle tespit edilecektir.

MADDE IV

Ülke Ofisi'nin Dokunulmazlığı

1. Ülke Ofisi'nin dokunulmazlığı tanınacaktır. İcra Direktörü'nün rızası ve onun tarafından onaylanmış şartlar çerçevesinde olmadığı takdirde, Ülke'nin hiçbir yetkilisi veya resmi memuru veya Türkiye dahilinde kamu görevi ifa etmekte olan hiçbir kişi herhangi bir görevi burada yerine getirmek üzere Ülke Ofisine giremeyecektir.

2. Ülke Ofisi, görevin tam ve bağımsız olarak yerine getirilmesi amacıyla tesislerde gerekli düzenlemeleri yapma yetkisine sahip olan DGP'nin idaresi ve yetkisi altında olacaktır.

3. Ülke Ofisi, DGP'nin resmi görevlerine uygun olmayan hiçbir şekilde kullanılmayacaktır.

MADDE V

DGP'nin Malları

Anlaşma'ya uygun olarak bağımsızlıktan açıkça feragat edilmiş herhangi bir özel durum dışında, DGP ve onun arşivlerini de içeren malları, nerede yerleşik olursa olsun ve kimin elinde bulunursa bulunsun, her türlü adli işlemde muaf olacaktır. Adli işlemlerden bağımsızlıktan feragat, ayrı bir feragati gerektiren icra işlemleri bakımından bağımsızlıktan feragat anlamına gelmeyecektir.

MADDE VI

Vergi Muafiyeti

Her türlü resmi faaliyeti bakımından DGP ve onun malları her türlü vergiden, gümrük resminden ve diğer tüm tarhiyatlardan ve resmi amaçları doğrultusunda DGP tarafından ithal veya ihraç edilen mallar ile ilgili yasaklama ve sınırlamalardan muaf olacaktır.

MADDE VII

Nakil ve İletişim

1. Uluslararası kabul görmüş standartlarda olması şartı ile, Hükümet, DGP'nin insani hizmetlerine ilişkin kullanımı için gerekli olan, uluslararası alanda sözleşme ile temin edilmiş hava taşıtları, kara taşıtları ve gemiler de dahil olmak üzere tüm araçlara ve diğer malzemelere ilişkin tedariklerin ithalatı ve bunların sonradan ihracatı için gerekli tüm izin ve ruhsatları, hiç bir gecikme ve kısıtlama olmaksızın, resim ve diğer vergilerden muaf olarak düzenleyecektir.

2. DGP'nin insani faaliyetlerine ilişkin ithalatının, gümrük vergi ve resimlerine, ithalat vergilerine, KDV ve/veya Özel Tüketim Vergilerine tabi olmadan Türkiye'ye girmesine müsaade edilecektir.

Hükümet, bu ithalat için gereken tüm izin ve ruhsatları gecikmeden ya da kısıtlama koymadan düzenleyecektir.

3. DGP tarafından Türkiye'deki kaynaklardan satın alınan mallar ve hizmetler KDV ve Özel Tüketim Vergilerinden muaf olacaklardır. Bu gibi vergi muafiyetleri sadece insani faaliyetler ile ilişkili mallara ve hizmetlere uygulanacaktır.

4. DGP'nin hizmetinde olan hava taşıtı uygun şekilde tescil edilecek ve işletenler ile mürettebat, 7 Aralık 1944 tarihinde Chicago'da (Amerika Birleşik Devletleri) imzalanan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi'nin (USHS) tarafı olan bir ülkenin ulusal mevzuatının gerektirdiği biçimde ruhs atname almış olacaktır.

5. DGP'nin hizmetinde olan tüm taşıt ve gemiler yetkili bir makam nezdinde uygun şekilde tescil edilecek ve ilgili mevzuatın icap ettirdiği uygun sigortaya sahip olacaklardır.

MADDE VIII

Malî İşlemler

DGP aşağıda belirtilen faaliyetlerini, hiç bir mali denetime, düzenlemeye veya herhangi bir moratoryuma tabi olmadan yürütecektir:

a. Serbestçe fonlar, paralar ve menkul kıymetler almak ve bunları memleket içi döviz hesapları üzerindeki hiç bir kısıtlamaya tabi olmayan hesapları vasıtasıyla elden çıkartmak; ve

b. Fonlarını ve paralarını herhangi bir ülkeden Türkiye'ye veya Türkiye'den herhangi bir ülkeye transfer etmek ve elinde bulunan herhangi bir parayı herhangi bir başka paraya çevirmek.

MADDE IX

İletişim

DGP, resmi iletişimi ve telekomünikasyonu hususunda Hükümet tarafından Birleşmiş Milletlerin diğer kuruluşlarına veya diplomatik misyonlarına yapılan muameleye eşit düzeyde bir muameleden yararlanacaktır. Özellikle:

a. Hükümet, nerede yerleşik olurlarsa olsunlar DGP'nın icrai birimleri ile günde 24 saat haftada 7 gün yapacağı telsiz iletişiminin sürdürülmesi için gereken lisansları ve frekansları ve yapacağı uydu iletişiminin günde 24 saat haftada 7 gün olarak sürdürülmesi için de uydu iletişim malzeme rinin Uluslararası Telekomünikasyon Birliği'nin hükümlerine uygun olarak ithalini, tesis edilmesini, işletmelerini ve yeniden ihracını sağlayacak lisansları temin edecektir;

b. Hükümet, DGP'na tüm gerekli iletişim malzemelerinin ithalat hakkını ve yeniden ihracat hakkını ve yukarıda bahsi geçen malzemelerin yerel ve ulusal vergilerden, frekans yönetim ve kayıt ücretlerinden veya herhangi bir hizmetle bağlantılı olmayan ücretlerden muaf olarak tesis edilmeleri ve ofislerinden, araçlarından, gemilerinden ve uçaklarından ve DGP'nın memurlarının ellerinde taşınarak işletilmeleri hakkını temin edecektir;

c. DGP'nın resmi iletişim ve yazışmasının dokunulmazlığı olacaktır;

d. DGP'nın, diplomatik kurye ve torbalarla aynı ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanarak, kuryeyle ya da mühürlü torba içinde yazışma ve diğer malzemelerini, göndermeye ve almaya hakkı olacaktır; ve

e. DGP, tüm telekomünikasyon malzemelerinin ve iletişim frekanslarının sadece kendi memurları tarafından kullanılacağını garanti edecektir. DGP tele komünikasyon malzemelerinin fiziki güvenliğini ve bu malzemelere fiziki erişimin sınırlandırılmasını sağlayacaktır.

MADDE X

Transit ve İkamet

1. Hükümet, DGP'dan resmi seyahat belgesi taşıyan aşağıdaki kişilerin Türkiye'ye giriş- çıkışlarını uyruklarına bakmaksızın kolaylaştıracak her türlü tedbiri alacaktır ve Ülke Ofisi'ne veya Ülke Ofisi'nden olan transit geçişlere hiçbir engel koymayacaktır:

a. Ülke Ofisi'ne tayin edilmiş memurlar; bunların eşleri ve bakmakla yükümlü oldukları yakınları ve hane halkının diğer üyeleri;

b. DGP namına resmi görev gerçekleştiren veya DGP tarafından kurulmuş gerçek veya tüzel kişilere hizmet veren uzmanlar ve bu uzmanların eşleri.

2. Yukarıda bahsi geçen kişiler için gerekebilecek vizeler gecikme olmadan ve ücretsiz olarak ve rilecektir.

3. Hükümet, DGP'nın memurları için acil seyahat dokümanı olarak çıkartılmış pasaport muadili Birleşmiş Milletler "Laissez-Passer"sini tanyacak ve kabul edecektir ve konu ile ilgili Türk yetkililerinin bundan haberdar olmalarını sağlayacaktır.

MADDE XI

DGP'nın Memurları

1. DGP yükümlülüklerinin yerine getirilmesi için gerekli saydığı memurları Ülke Ofisi'ne atayabilir. DGP memurları:

a. resmî sıfatla, söz ve yazıları da dahil olduğu halde, yaptıkları çalışmalar hususunda adli bağışlıktan faydalanacaklardır;

b. Türk vatandaşları hariç olmak üzere, kendilerine DGP tarafından ödenen ücret ve maaş üzerinde her türlü vergiden muaf olacaklardır;

c. tüm yazıları, dokümanları ve diğer resmi malzemeleri bakımından dokunulmazlıktan faydalanacaklardır;

d. kendileri, eşleri ve bakmakla yükümlü oldukları aile üyeleri ile birlikte göçmenliği kısıtlayan tedbirlerden ve yabancıların tabii olduğu kayıt işlemlerinden muaf olacaklardır;

e. kambiyo kolaylıklarından, diplomatik temsilciliklerin mukayese edilebilir derecelerdeki memurlarının ayrıcalıkları ile aynı ölçüde faydalanacaklardır;

f. uluslararası kriz zamanlarında kendileri, eşleri ve bakmakla yükümlü oldukları aile üyeleri diploması memurlarına tanınmış bulunan memlekete dönüş kolaylıklarından faydalanırlar;

g. Ülke'de göreve yeni başlarken eşya ve mobilyalarını gümrüksüz olarak ithal etme hakkından faydalanacaklardır.

2. DGP her yıl Ülke Ofisi'ne tayin edilen memurlarının listesini Hükümet'e sunacaktır.

3. Hükümet, ayrıcalıklara, bağışlıklara ve kolaylıklara hak kazanmış DGP memurlarına, eşlerine ve bakmakla yükümlü olduğu aile üyelerine, hamilin DGP'nin bir memuru veya eşi veya bu memurun bakmakla yükümlü olduğu aile üyesi olduğunu belirten bir belge verecektir ve hamil bu Madde ile temin edilen ayrıcalıkları, bağışlıkları ve kolaylıkları kullanma yetkisine sahip olacaktır.

4. Bu Madde ile temin edilen ayrıcalıklar ve bağışlıklar bireylerin kendi şahsi menfaatleri için değil DGP'nın yararı için verilmiştir. Bu gibi bireylerin bağışlıkları, bağışlık adaletin yerine getirilmesine engel olduğu takdirde, Sözleşme'ye uygun olarak ve DGP'nın haklarına hâle gelmeksizin DGP tarafından kaldırılabilir.

5. DGP ve memurları, adaletin düzgün işleminin kolaylaştırılması, polis düzenlemelerinin uygulanmasının temini ve bu Madde ile verilen ayrıcalıklar ve bağışlıklar ile ilgili herhangi bir suistimalin önlenmesi amacıyla yetkili Türk makamlarıyla her zaman işbirliği yapacaklardır.

6. Hükümet:

a. ilgili memurun halihazırda geçerli bir ruhsata sahip olması şartıyla, Birleşmiş Milletler'in DGP memurlarına taşıt kullanmaları için vermiş olduğu izin veya ruhsatı, vergisiz veya ücretsiz olarak geçerli kabul edecektir; ve

4972

1.8.2003

b. DGP Temsilcisi'nin talebi üzerine, nitelikli yerli personelin DGP'nda işe alınmasını kolaylaştıracak ve bu tür bir istihdam sürecini hızlandıracaktır. Yerli personelin istihdamı ile ilgili hüküm ve şartlar ilgili Birleşmiş Milletler ve DGP kararlarına yönetmeliklerine ve kurallarına uygun olacaktır.

c. DGP tarafından bir sosyal güvenlik düzenlemesi kapsamına dahil edilmemiş herhangi bir DGP memurunun, DGP'nın istemesi halinde, ülkenin mevcut herhangi bir sosyal güvenlik programına dahil olmasına imkan tanıyacak önlemi olacaktır.

MADDE XII

Genel Hükümler

1. Bu Anlaşma, yoruma ilişkin genel hukuk ilkelerine tabi olacak ve Birleşmiş Milletler Ayrıcalıklar ve Bağışıklıklar Sözleşmesi'ne uygun olarak yorumlanacaktır.

2. Bu Anlaşma'nın hükümleri, Ülke'deki resmi yetkililerin, bu Anlaşma hükümlerine uygun olarak ve ayrıcalıkları ile bağışıklıklarına hanel gelmeksizin DGP'nın gözeteceği, güvenlik ve kamu düzenini korumaya yönelik gerekli tedbirleri almalarını engellemeyecektir.

MADDE XIII

Uyuşmazlıkların Halli

Taraflar arasında bu Anlaşma'dan veya bu Anlaşma ile ilgili olarak doğan, müzakereler ve kararlaştırılmış diğer çözüm modelleri ile çözülemeyen herhangi bir ihtilaf Taraflardan herhangi birinin talebi üzerine tahkime sunulacaktır. Bu Bölümün gerektirdiklerinin yerine getirilmesi amacıyla Taraflar'dan herbiri bir hakem tayin edecek ve diğerini tayin ettiği hakemin ismi konusunda bilgilendirecektir. Hakemler bir karar üzerinde anlaşamamaları halinde, derhal üçüncü hakemi tayin edeceklerdir. Tahkim talebini takip eden otuz (30) gün içerisinde Taraflardan herhangi birinin hakem tayin etmemiş olması durumunda veya hakemlerin bir karar üzerinde anlaşamamaları ve/veya üçüncü hakemi tayin edememeleri durumunda, Taraflardan herhangi biri Uluslararası Adalet Divanı Başkanı'ndan duruma göre bir hakem veya üçüncü hakemi belirlemesini isteyebilir. Usul konularında alınacak kararlar da dahil hakemlerin oy çoğunluğu, nihai ve bağlayıcı olan bir karara varılmasında yeterli olacaktır. Tahkim masrafları alınan tahkim kararında da belirtileceği şekilde Taraflarca karşılanacaktır.

MADDE XIV

Yürürlük ve Anlaşma'nın Sona Ermesi

1. Bu Anlaşma DGP ve Hükümet tarafından imzalanması ve Hükümetin onay için gerekli Anayasal sürecin tamamlandığını DGP'na bildirmesi üzerine yürürlüğe girecektir. Bu Anlaşma, bu Madde'nin 2 nci fıkrası çerçevesinde feshedilene kadar yürürlükte olacaktır.

2. Bu Anlaşma Taraflardan birinin diğerine yapacağı yazılı tebligat ile ve Taraflardan diğerinin tebligatı almasından altmış (60) gün sonra feshedilebilir. Bu Anlaşma, böyle bir fesih ihbarına rağmen, Anlaşma'nın getirdiği tüm yükümlülüklerin tam olarak yerine getirilmesi veya sona ermesine kadar yürürlükte kalacaktır.

4972

1.8.2003

3. Hükümet tarafından üstlenilmiş yükümlülükler, bu Anlaşma'nın yukarıda 2 nci fıkra çerçevesinde feshine ve bu Anlaşma uyarınca DGP'nın mallarını, fonlarını, diğer aktiflerini ve DGP memurlarını uygun bir şekilde geri çekebilmesine izin verecek bir sürenin bitimine kadar kalacaktır.

4. Bu Anlaşma Tarafların yazılı mutabakatıyla değiştirilebilir. Taraflardan herbiri diğeri tarafından bu madde çerçevesinde ortaya konan herhangi bir öneriyi tam olarak dikkate alacaktır.

Aşağıda imzaları bulunan ve Tarafların temsilcileri olarak tayin edilenler işbu Anlaşma'yı Taraflar adına imzalamışlardır.

10 Temmuz 2003 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Türk Hükümeti adına: Birleşmiş Milletler Dünya Gıda Programı adına:

Büyükelçi Oktay Özüye

Ekonomik İşler Genel Müdürü

Dışişleri Bakanlığı

John Povvell

İcra Direktör Yardımcısı

Kaynak ve İletişim Bölümü

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR
Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
25	112	8
25	112	10
	114	770:773, 847:870

I- Gerekçeli 263 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 114 üncü Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Esas Dışişleri, Tali Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonları görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/652